

Dr. Muszka Dániel életrajza

Nagykőrösön született 1930 június 30-án. Édesapja, Muszka Lajos pénzügyőr, édesanyja, Czirják Erzsébet óvónő volt. Nővérei és a bátyja már elhunytak. A helyi, református Arany János gimnáziumban 1948 évben, kitűnő minősítéssel érettségizett. Bár már 10 éves korában kezdett a rádiótechnikával foglalkozni és minden vágya az volt, hogy villamosmérnök lehessen, rádiós és elektrotechnikai ismeretei - az akkori időszak gyakorlatát és kapcsolatos előírásait alapul véve - meghaladták a professzionális szintet - nem nyert felvételt a Budapesti Műszaki Egyetemre. Mint később kiderült, hogy a döntéshozók szerint a családja a klérus befolyása alatt állt.

A korabeli gyakorlat azt mutatta, hogy a 18 és 22 év közötti fiatalemberek közül csak az nem kapott katonai behívót, aki vagy családfenntartó volt vagy valamilyen oktatási intézménynek volt a hallgatója. Kézenfekvőnek tűnt, hogy elfogadja az egyik, helybeli rádió- és villanszerelő kisiparos ajánlatát: leszerződött hozzá ipari tanulónak. Az érettségizetteknek egy év volt a kötelező tanulmányi idő. Ennek eredménye egy szakmunkás-igazolvány lett, amely bizonyítja, hogy hozzáértőként tud ezekben a szakmákban munkát vállalni. A műszaki egyetemre azonban ismét nem vették fel.

Ekkor – mint villanszerelőt – egy országos nagyvállalat alkalmazta egy (mai kifejezéssel élve: zöldmezős) katonai létesítmény építéséhez. Ez rendkívül tanulságos volt számára: megtapasztalhatta in vivo, hogy hogyan nem szabad egy ilyen vállalkozásba belefogni. A hanyag műszaki tervek miatt állandóan jöttek különböző szakértők „konzultációra”. Ekkor találkozott egy ismerőssel, aki az áramszolgáltató részéről próbált rendet teremteni („legalább, a nagyfeszültségű oldalon...”). A vele való beszélgetés folyamán kapott egy ajánlatot: nagyon nagy szükségük lenne egy jól képzett üzemviteli technikusra az áramszolgáltató nagykőrösi üzletigazgatóságán; lenne-e kedve ehhez? Lett.

Nagy szerencséjére találkozott egy volt iskola-társával, aki egy eléggé közepes előmenetelű diák volt és ennek ellenére felvételt nyert a Szegedi Tudományegyetemre. Az ő biztatására jelentkezett a matematika-fizika szakra. A sok csalódás után a csodák kategóriájába sorolta, amikor megtudta, hogy felvették. Sohasem volt bigott matematikus-alkat, így az első napok előadásait hallgatva az a szörnyű érzés lett majdnem úrrá rajta, hogy ezt a világot ő sohasem fogja megérteni. Ebben nagyot tévedett! Néhány hónap elteltével megnyugodott, amikor kezdte megszokni a szellemi környezetet és őszinte boldogságot érzett, amikor egyre sűrűbben találkozott olyan dolgokkal, amit meg is értett. Boldogsága akkor teljesedett ki, amikor meginvitálták a Kísérleti Fizikai Intézet rádió-laboratóriumába (Klonga-labor), ahol megkínálták egy forrasztó-pákával, három csavarhúzóval és egy teljesen néma „nagyszuper” rádióval az egyik „műtőasztalon” és halk, de határozott „nosza” felkiáltással. Ez már a saját „terepe” volt: nekirugaszkodott, kért még egy Orivohm műszert és egy bő óra alatt megjavította. Befogadták.

Élete nagy fordulópontja a Kalmár László professzorral történt személyes találkozás, amely a „matematikai logika” c. tárgy szigorlatán történt. A másodiknak húzott tétele a matematikai logika szerinte „életveszélyes” fejezete átláthatatlan erdejében húzódott meg. Próbált valamit rögtönözni, de a professzor kb. 20 másodpercen belül megtörte a csendet és megkérdezte, hogy mivel foglalkozott maga, mielőtt ide jelentkezett? Elhaló hangon jött a válasz: „Rádió és elektroműszerész”. Kalmár professzor ezt az információt megjegyezte.

A kóros állapot határáig ragaszkodott azon ötletéhez, hogy villamosmérnök szeretne lenni. Személyesen érdeklődött a BME tanulmányi osztályán, hogy mi módon vennék fel? Azt tanácsolták neki, hogy menjen el egy szakirányú vállalathoz dolgozni, és ha ez a vállalat ad egy ajánlást az ő felvételi kérelme mellé, akkor minden rendben lesz és fel fogják venni. Ennek megfelelően jelentkezett a szegedi GELKA vállalatnál azzal, hogy szeretne ott rádióműszerészként dolgozni. A cég helyi főnöke közölte vele, hogy nem vesznek fel ipari tanulót. Erre ő elővette a bizonyítványát és az egyetemi diplomáját; a főnök kijött a pultja mögül, kezét fogott vele és bevezette a műhelybe, ahol rádió-hegyek között üldögélt három szomorú-arcú ember. „Itt az új szaktárs” szólással bemutatta, majd egy asztalon lévő szerkezetre mutatott (egy erősítő volt) és szelíd hangon, szinte suttogva kérte, hogy javítsa meg. Megjavította, így azonnal felvették.

1957. január hónapban Kalmár László professzor – aki úgy emlékezett reá, mint egy elektromos szakemberre – meghívta egy beszélgetésre. Ennek folyamán elmondta, hogy egy elektronikus számológépet akar építeni és ehhez keres szakembereket. Érdeklődött, hogy – a matematikai logika vizsgán nem valami fényesen szereplő, volt hallgatójának – lenne-e kedve részt venni ebben a munkában. Nagy örömmel és lelkesedéssel mondott igent.

1957 május 1.-én tudományos segédmunkatársi állást kapott a Magyar Tudományos Akadémia Matematikai Kutató Intézete Matematikai logika és Alkalmazásai Osztálya céljelleggel létrehozott Gépkiputató Laboratóriumában. Itt – Kalmár professzor tervei alapján – megépítette a Szegedi Logikai Gépet, majd a saját terveit megvalósítva, az első magyar, tanítható műállatot, a Szegedi Katicabogarat. A kis, egyszemélyes akadémiai laboratóriumban, majd a Kalmár professzor javaslatát elfogadva, az egyetem által 1963 évben létesített Kibernetikai Laboratóriumban számos olyan kutatási eredmény, készülék született, amely jelentős nemzetközi elismerést váltott ki. A Kibernetikai Laboratóriumba telepítették az M-3 számítógépet. Ez nagy segítséget biztosított a Szegedi Tudományegyetemen – az országban elsőként – elindított programtervező matematikus képzéshez. Ő lett a Kibernetikai Laboratórium műszaki vezetője, tudományos osztályvezetői minőségben. 1967 júniusában védte meg egyetemi doktori dolgozatát.

1960 évben nősült, felesége, Náray Zsuzsanna általános iskolai tanárnő; gyermekei Zsuzsanna (1961) és Ágnes (1967). A Kibernetikai Laboratóriumban az M-3 gép után a Minszk22 gépet telepítette (1968), majd ezt követte az R-40 számítógép üzembeállítása (1974), amellyel a Laboratórium lett az egyetem legnagyobb intézete és a legjobban szervezett számítóközpont az országban az oktatási intézetek között (ez volt a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság hivatalos megállapítása).

Hosszabb tanulmányúton volt a Német Szövetségi Köztársaságban, a Szovjetunióban. Kutatási témájáról – Számítástechnikai és kibernetikai módszerek alkalmazásai a közúti közlekedés biztonságának növelésére – ill. az elért eredményeiről és a jövő lehetőségeiről előadásokat tartott Berlinben, Londonban, Porto Alegre-ben (Brazília), Münchenben, Moszkvában, Párizsban és Bécsben.

Kalmár László halálát követően a mihályteleki „Új élet” szövetkezet új üvegházának számítógépes klíma-szabályozására egy holland rendszer telepítésére vállalkozott, mint főállású műszaki vezetője az új objektumnak. Ennek a munkának a sikeres befejezése után, felkérésére, a Mezőgazdasági Üzemszervezési és Informatikai Rt délföldi igazgatója lett. 11 szolgálati találmányát jelentette be, ezek közül 7 kapott szabadalmi oltalmat.

Nyugdíjazását követően – mint 1976 óta – minden szabad energiáját az előregedett számítógépek gyűjtésére fordította. E munkája eredményének egy jelentős része látható a szegedi Szent-Györgyi Albert Agora Művelődési Központban, az Informatika Történeti Kiállításon, amely Európában az első között jegyzett intézmény.

Elismerései: „Az év legkiemelkedőbb műszaki alkotásáért” (Szeged Városi Tanács VB., 1960),
„Az oktatásügy kiváló dolgozója” (1970),
„Köszönet az egyetem szolgálatában végzett munkáért” (Rektorok, 1970),
„Oklevél az egyetemi Törzsgárda tag hűségese szolgálatáért” (SZTE rektora, 1972),
„Munka Érdemrend” ezüst fokozat (1974),
„A haza szolgálatáért érdem-érem” arany fokozat (1976),
„NEUMANN díj” (1979),
„A kiváló társadalmi munkáért” (Belügyminisztérium, 1980),
„Az áldozatkész és eredményes munkáért” (Közlekedésbiztonsági Tanács, 1985),
„Nívódíj” (Belügyminisztérium, 1986),
„KALMÁR díj” (2005),
„Szegedért” Oklevél (Szeged polgármestere, 2008),
„Szegedért” díj (Szegedért Alapítvány, 2014).

Jelenleg az Agorai Informatika Történeti Kiállítás és az öthalmi Befogadó és kutató raktár működtetése és fejlesztése területén dolgozik, mint vezető szakértő.

Szeged 2015. március.